



ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Štefanka a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a JUDr. Anny Petruľákovej v právnej veci navrhovateľa: **E.spol. s r. o.**, Ivánka pri Dunaji, H. IČO: X. zastúpený advokátom JUDr. P. V. AK Bratislava, S. proti odporcovi: **D. s r. o.**, Pezinok, T. IČO: X. zastúpený advokátom JUDr. P. S. AK Pezinok, S. **o zaplatenie 72 324,-Sk istiny s príslušenstvom**, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20. novembra 2007 č. k. 2 Cob 92/07-153, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20. novembra 2007 č. k. 2 Cob 92/2007-153 **z a m i e t a**.

Odporcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd ako súd odvolací rozsudok Okresného súdu Bratislava III zo dňa 23. januára 2007 č. k. 27 Cb 21/2004-129, ktorým súd prvého stupňa uložil povinnosť odporcovi zaplatiť navrhovateľovi 61 364,50 Sk s 12 % úrokom z omeškania od 12. 11. 2002 do zaplatenia a náhradu trov konania 29 366,-Sk titulom zaplatenia náhrady škody, zmenil tak, že žalobu navrhovateľa v celom rozsahu zamietol a priznal odporcovi náhradu trov konania prvostupňového 27 477,-Sk a odvolacieho 10 134,-Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa v rozhodnutí poukázal na znenie čl. 8.3 zmluvy o dielo uzavretej dňa 24. 06. 2002, podľa ktorého sa odporca zaviazal vytvoriť navrhovateľovi podmienky proti odcudzeniu a znehodnoteniu materiálu počas realizácie diela a mal preukázať z vyšetrovacieho spisu Obvodného oddelenia PZ Pezinok č. k. ČTS: ORP – 287/PK-2002-PK, že dňa 30. 06. 2002 v čase od 14.00 hod. do 07.00 hod. dňa 01. 07. 2002 nezisteným spôsobom neznámy páchatel' vnikol na novostavbu rodinného domu v Pezinku na B. otvoril drevené dvere, odcudzil materiál, súčiastky a nástroje, v dôsledku čoho bola spôsobená škoda odcudzením vo výške 58 800,-Sk. Súd prvého stupňa v rozhodnutí poukázal na znenie ust. §§ 536 a 542 Obchod. zák., kde s poukazom na ust. §-u 542 ods. 1, podľa ktorého ak zhotoviteľ zhotovuje vec u objednávateľa, na jeho pozemku alebo na pozemku, ktorý objednávateľ obstaral, objednávateľ znáša nebezpečenstvo škody na zhotovovanej veci a je jej vlastníkom, ak zmluva neurčuje niečo iné. Poukázal tiež na znenie ust. §-u 516 ods. 1 Obchod. zák., kde je upravená zmluva o uložení veci. Súd prvého stupňa priznal navrhovateľovi titulom náhrady škody sumu 61 364,50 Sk, vo zvyšku v sume 12 414,-Sk návrh zamietol s poukazom, že niektoré veci boli vo výlučnom vlastníctve navrhovateľa, za čo odporca nezodpovedal, lebo ich neprevzal od zhotoviteľa a nezaviazal sa o ne starať v zmysle §-u 516 Obchod. zák. Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonom stanovenej lehote odporca čo do zaväzujúcej časti odvolanie, v ktorom namietal nepreukázanie porušenia zmluvnej povinnosti, zo zmluvy o dielo a bodu 8.3 zmluvy. Konštatoval krádež vecí, ktoré ešte neboli zapracované do diela a nedošlo ani k prevzatiu veci na základe zmluvy o uložení veci. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia ďalej uviedol, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil. V konaní bolo nesporne preukázané, že medzi účastníkmi bola platne uzavretá dňa 24. 06. 2002 zmluva o dielo. V čl. 8.3 zmluvy bolo medzi účastníkmi dojednané, že objednávateľ bude zodpovedať za vytvorenie podmienok proti odcudzeniu a znehodnoteniu materiálu počas doby realizácie diela. Objednávateľ – teda odporca vytvoril zhotoviteľovi v zmysle bodu 8.3 zmluvy podmienky tak, ako sú zakotvené v zmluve o dielo tým, že pre navrhovateľa vyčlenil osobitnú miestnosť, v ktorej mal možnosť si navrhovateľ uskladniť materiál ako aj pracovné pomôcky. Miestnosť bola uzamykateľná a kľúče od miestnosti mal k dispozícii navrhovateľ. Navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno, pretože v konaní nepreukázal porušenie zmluvnej ani zákonnej povinnosti odporcu. Z vyšetrovacieho spisu vyplýva, že páchatel' odcudzil materiál a náradie nezisteným spôsobom – teda nebolo preukázané zavinenie odporcu. Taktiež nebolo preukázané porušenie zmluvnej povinnosti odporcu. Taktiež v odôvodnení rozhodnutia vyslovil názor, že v žiadnom prípade nemohlo dôjsť k uzavretiu zmluvy o uložení veci, pretože nedošlo k jej prevzatiu zo

strany odporcu. A tiež je potrebné prisvedčiť tvrdeniu odporcu, že pokiaľ materiál a súčiastky neboli zapracované do diela, nemohli tvoriť jeho súčasť.

O trovách prvostupňového a odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 2 O. s. p. v nadväznosti na ust. § 142 ods. 1 O. s. p. podľa úspechu účastníkov v konaní, a súd úspešnému účastníkovi, v danom prípade odporcovi, priznal trovy konania v celkovej výške 37 611,-Sk v súlade s vyhl. MS SR č. 163/2002 Z.z. a vyhl. č. 655/2004 Z.z.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie navrhovateľ a navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. V podanom dovolaní uviedol, že prípustnosť dovolania opiera o ust. § 241 ods. 2 písm. b) a c) O.s.p.. V dovolaní uviedol, že podľa názoru odvolacieho súdu nie je materiál nachádzajúci sa u objednávateľa, ktorý však zaobstaral zhotoviteľ, súčasťou zhotovovaného diela, a preto neznáša objednávateľ škodu na zhotovovanom diele podľa § 542 ods. 1 Obch. zák. Dielom dovoľateľ rozumie zhotovenie, montáž, údržba, oprava alebo úprava stavby alebo jej časti. Za dielo sa však nepovažuje len určitá „činnosť“, ale aj „vec“, a „iný hmotne zachytený výsledok ľudskej činnosti“. Z uvedeného vyplýva, že pojem „dielo“ musí zahŕňať aj materiál použitý na jeho vyhotovenie. Predmetom plnenia zhotoviteľa-navrhovateľa podľa zmluvy o dielo zo dňa 24. 06. 2002 bola dodávka a montáž vykurovania podľa schválenej projektovej dokumentácie a cenovej ponuky, t.j. zhotovenie diela – vykurovania v objekte rodinného domu. Povinnosť navrhovateľa spočívala v montáži materiálu, vzájomného prepojenia častí sústavy vykurovania rodinného domu, dielo preto predstavovala jednak činnosť navrhovateľa smerujúca k zhotoveniu ústredného kúrenia a samotné teleso ústredného kúrenia vrátane materiálu na dielo použitého. Dovoľateľ z tohto dovodzuje, že odvolací súd použil zúžený výklad pojmu dielo, keď pod týmto pojmom rozumie iba určitý výsledok činnosti zhotoviteľa hoci za dielo je potrebné považovať tak činnosť zhotoviteľa smerujúca k vyhotoveniu diela ako aj veci, ktoré mali dielo tvoriť a teda mali byť do diela zabudované. Pokiaľ by názor dovolacieho súdu bol zhodný s názorom odvolacieho súdu dovoľateľ poukazuje na to, že v danej veci boli predpoklady vzniku škody splnené, keď v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka sa zavinenie v prípade objektívnej zodpovednosti neskúma. Ďalej uviedol, že odporca sa môže od zodpovednosti za škodu oslobodiť (liberovať), ak preukáže, že k nesplneniu povinnosti došlo v dôsledku okolností vylučujúcich zodpovednosť (§ 374 ods. 1 Obch.z.). Existenciu všetkých troch predpokladov zodpovednosti musí preukázať navrhovateľ. Odporca zase preukazuje okolnosti vylučujúce jeho zodpovednosť; ak ich nepreukáže, neoslobodí sa od povinnosti nahradiť škodu. Odvolací súd sa podľa názoru dovoľateľa nezaoberal otázkou porušenia zmluvnej povinnosti navrhovateľa (zrejme mal dovoľateľ na mysli odporcu) v zmysle čl. 8.3 zmluvy o dielo, iba bez bližšieho odôvodnenia

konštatoval, že nebolo preukázané porušenie zmluvnej povinnosti odporcu. Dovolateľ má za to, že odporca porušil svoju povinnosť uvedenú v čl. 8.3 zmluvy o dielo, čo bolo v dokazovaní na prvom stupni riadne preukázané, avšak odvolací súd na uvedené dôkazy neprihliadal. Bolo povinnosťou odporcu vytvoriť podmienky, a to dostatočným spôsobom na to, aby k odcudzeniu nedošlo, resp. sa minimalizovala jeho pravdepodobnosť. Odporca mohol stavbu strážiť, namontovať výstražné zariadenie, objekt poistiť, avšak tieto možnosti nevyužil. Nedostatočným spôsobom zabezpečil vyhradenú miestnosť, nakoľko kľúče od zámku mal aj navrhovateľ aj odporca a okno do miestnosti bolo zadebnené zvonku, avšak po prelomení zámku ho bolo možné zvnútra vytlačiť. Odporca navyše nezabezpečil stavbu voči neoprávnenému vniknutiu cez strechu. Nevytvoril tak v rozpore s čl. 8.3 zmluvy o dielo podmienky, ktoré by dostatočne zabezpečili stavbu voči neoprávnenému vniknutiu a krádeži uskladneného materiálu. Je tiež zrejmé, že ku krádeži došlo v príčinnej súvislosti s nedostatočným vytvorením podmienok voči odcudzeniu, a teda vniknutím neznámej osoby do rozostavanej stavby cez otvorené okno a prekonaním nedostatočnej zábrany.

Odporca navrhol dovolaniu nevyhovieť. Vo vyjadrení k dovolaniu navrhovateľa uviedol, že dielo tvorí i materiál použitý na jeho vyhotovenie, t.j. zapracovaný materiál. S týmto hmotno-právnym stavom je spojený i moment prechodu vlastníctva k dielu ak zhotoviteľ zhotovuje vec u objednávateľa. K veciam nezapracovaným /materiál/ do diela – nachádzajúce sa v dispozícii zhotoviteľa nevzniká objednávateľovi žiadne vlastníctvo a netvorí dielo tieto materiály. V širšom výklade navrhovateľa by mohli ísť aj o veci /materiál/, ktorý je vo výrobe na ceste, v predajni. Ďalej uviedol, že navrhovateľ v rámci dôkaznej povinnosti v záväzkovom vzťahu počas celého konania sa uspokojoval „objektívnou zodpovednosťou objednávateľa“ a počas celého konania nenavrhol vykonanie dôkazu, ktorý by preukázal porušenie zmluvnej povinnosti odporcom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací /§ 10a ods. 1 O. s. p./ preskúmal vec podľa ust. § 242 ods 1 O. s. p. a po prejednaní dovolania podľa § 243a ods. 1 O. s. p. dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Prípustnosť dovolania je daná v zmysle ust. § 238 ods. 1 O. s. p., keď dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a je prípustné v zmysle ust. § 238 ods. 5 O. s. p., keď minimálna mzda v deň podania návrhu na prvostupňovom súde (14. 11. 2003) predstavovala sumu 6 080,--Sk.

V konaní nebolo medzi účastníkmi sporné, že uzavreli platnú zmluvu o dielo zo dňa 24. 06. 2002, predmetom ktorej bola dodávka a montáž vykurovacieho systému ústredného

kúrenia v rodinnom dome v Pezinku. V článku 8.3 zmluvy o dielo si zmluvné strany dohodli: „Objednávateľ zodpovedá za vytvorenie podmienok proti odcudzeniu a znehodnoteniu materiálu počas doby realizácie diela.“ Nie je medzi účastníkmi sporným, že v čase od 14.00 hod. dňa 30. 06. 2002 do 07.00 hod. dňa 01. 07. 2002 nezisteným spôsobom vnikol neznámy páchatel' na novostavbu rodinného domu v Pezinku, na B. do jednej miestnosti, nezisteným spôsobom otvoril drevené dvere do miestnosti odkiaľ odcudzil 2,5 m dlhé medené rúry o hrúbke 15 až 28 mm v celkovej dĺžke 210 m v hodnote 17 800,--Sk, sadu tvaroviek medených v hodnote 6 000,--Sk, reguláciu a zmiešavanie WOLF DWTM v hodnote 20 000,--Sk, kompletný zvärací aparát v hodnote 10 000,--Sk a ostatný drobný inštaláčny materiál ako ventily, filtre, šróbenia v hodnote 5 000,--Sk ako vyplýva z Uznesenia Obvodného oddelenia PZ Pezinok, ČTS:ORP-287/PK-2002-Pk zo dňa 07. 09. 2002. Pri skúmaní zodpovednosti za škodu spôsobenú krádežou materiálu potrebného na zhotovenie diela je potrebné skúmať vlastníctvo vecí – materiálu dodaného zhotoviteľom, uskladneného v priestore objednávateľa na to určenom a pripraveného na zabudovanie do diela činnosťou zhotoviteľa. Z ustanovenia § 542 ods. 1 Obchod. zák. vyplýva, že od okamžiku, kedy zhotoviteľ začal so stavbou systému vykurovania na pozemku a stavbe objednávateľa je podľa citovanej úpravy zmluvy o dielo v obchodnom zákonníku vlastníkom celej zhotovovanej stavby, t.j. aj stavby systému vykurovania, objednávateľ. Až zabudovaním ďalšieho materiálu sa fakticky aj právne predmet vlastníctva objednávateľovi zväčšuje. Teda podmienkou zväčšenia (rozšírenia) predmetu vlastníckeho práva objednávateľa pri realizácii predmetu zmluvy o dielo je postupné zabudovanie materiálu (výrobkov) do stavby. Z uvedeného je zrejmé, že materiál alebo výrobky, ktoré ešte nie sú zabudované do diela nie sú vlastníctvom objednávateľa ak zmluva neurčuje inak.

Medzi účastníkmi zostala sporná otázka zodpovednosti odporcu za vznik škody spôsobenú krádežou vecí uvedených v uznesení OO PZ Pezinok neznámou osobou, neznámym spôsobom zo stavby, v ktorej zhotoviteľ-navrhovateľ plnil zhotovenie diela pre objednávateľa-odporcu na základe zmluvy o dielo zo dňa 24. 06. 2002 a za týmto účelom mal ukradnuté veci v objekte výkonu predmetu zmluvy.

V prvom rade bolo potrebné vyriešiť otázku výkladu čl. 8.3 zmluvy o dielo, v ktorom si účastníci dohodli zodpovednosť objednávateľa za vytvorenie podmienok proti odcudzeniu a znehodnoteniu materiálu počas doby realizácie diela bez ďalších konkrétne určených podmienok takéhoto zabezpečenia, len všeobecným konštatovaním „vytvoriť podmienky proti odcudzeniu“. Zhotoviteľ-navrhovateľ si pod týmto všeobecným označením predstavoval aspoň stavbu strážiť, alebo namontovať výstražné zariadenie, objekt poistiť.

Určenie osoby, ktorá nesie nebezpečenstvo na zhotovovanej veci je špeciálne pre zmluvu o dielo upravené ustanoveniami § 542 až 545 Obchod. zák. V uzavretej medzi účastníkmi zmluve o dielo nebola otázka nebezpečenstva škody na diele osobitne upravená, preto nebezpečenstvo škody na zhotovovanej veci – systému vykurovania nesie objednávateľ – odporca. Ako je uvedené vyššie dovolací súd zhodne s názorom odvolacieho súdu nepovažuje nezabudovaný (nezapracovaný) materiál do predmetu zmluvy o dielo za súčasť diela, preto nebezpečenstvo škody na tomto materiály a nástrojoch nenesie v zmysle špeciálnej úpravy nebezpečenstva škody na zhotovovanej veci objednávateľ z dôvodu znášania nebezpečenstva škody na zhotovovanej veci podľa ust. § 542 ods. 1 Obchod. zák., nakoľko vzniknuté škody na materiály nie je vzniknutou škodou na zhotovovanom diele. Pre zistenie osoby znášajúcej nebezpečenstvo škody na veciach určených na vykonanie diela je potrebné zistiť, kto tieto veci (materiál a nástroje) potrebné na vykonanie diela obstaral. Z obsahu spisu, najmä zhodných výpovedí účastníkov nebolo v konaní sporným, že materiál a nástroje na vykonanie diela si obstaral zhotoviteľ sám. Z uvedeného je zrejmé, že v danom prípade nie je možné použiť špeciálne ustanovenia znášania nebezpečenstva škody na zhotovovanej veci (ust. § 542 až 545 Obchod. zák.) ani ust. § 539 až 541 Obchod. zák. ale všeobecné ustanovenia obchodného zákonníka o náhrade škody. Podmienkou vzniku zodpovednosti za vznik škody v zmysle ust. § 373 a nasl. Obchod. zák. je porušenie povinnosti zo záväzkového vzťahu alebo povinností ustanovených zákonom (Obchod. zák., § 757). Povinnosť zo záväzkového vzťahu objednávateľa týkajúca sa vecí (materiálu a nástrojov) zhotoviteľa diela vyplýva z čl. 8.3 zmluvy o dielo zo dňa 24. 06. 2002, podľa ktorého objednávateľ zodpovedá za vytvorenie podmienok proti odcudzeniu a znehodnoteniu materiálu počas doby realizácie diela. Preto pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu na materiály a nástrojoch ich odcudzením je potrebné zistenie porušenia záväzku objednávateľa vytvoriť podmienky proti odcudzeniu materiálu. Objávateľ splnil záväzkom dohodnutú podmienku, keď vyčlenil osobitnú miestnosť na odloženie materiálu a nástrojov, zabezpečil túto miestnosť uzamykateľnými dvermi a uzavretým oknom, čím vytvoril v zmysle dohodnutého záväzku podmienky proti odcudzeniu materiálu. Pokiaľ takéto vytvorenie podmienok nezodpovedali predstavám zhotoviteľa o vytvorení podmienok proti odcudzeniu mal a mohol sa domáhať pred odložením vecí na takto vyčlenené miesto iného rozsahu vytvorenia podmienok proti odcudzeniu, prípadne vecí vo vyčlenenej miestnosti neponechať. Ponechanie vecí vo vyčlenenej miestnosti zjavne podporujú vnímanie tohto priestoru ako vytvorenie podmienok proti odcudzeniu a tým plnenie povinnosti objednávateľa zo zmluvy a nie jej porušenie. Taktiež bez ďalšej konkrétnej úpravy a formulácie určenia povinnosti objednávateľovi „vytvoriť podmienky proti odcudzeniu“ nie je možné určiť jednoznačne kde končí riadne

splnenie povinnosti vytvoriť podmienky proti odcudzeniu a kde začína zodpovednosť objednávateľa za prípadné porušenie zmluvného dojednanja. Vzhľadom k tomu, že zhotoviteľ ako navrhovateľ v tomto konaní nepreukázal porušenie zmluvnej povinnosti vytvoriť podmienky proti odcudzeniu, keď objednávateľ povinnosť splnil určením osobitnej uzamykateľnej miestnosti na odkladanie materiálu, nemohli byť zisťované a zistené ďalšie predpoklady zodpovednosti za škodu.

Dovolací súd z uvedených dôvodov sa stotožnil so záverom odvolacieho súdu, že navrhovateľovi nevznikol nárok na náhradu škody proti odporcovi a dovolanie navrhovateľa v zmysle ust. § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 a § 243c O. s. p. tak, že v dovolacom konaní úspešnému odporcovi vznikol nárok na náhradu trov právneho zastúpenia, odporca vo vyjadrení k dovolaniu nepodal návrh na priznanie trov dovolacieho konania a trovy konania nevyčíslil, preto odporcovi dovolací súd trovy dovolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je opravný prostriedok prípustný.

V Bratislave 18. marca 2009

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: M. N.

